

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING

1957

Zie ook [bijlage-16](#) over periode 1957-1967

Jaar	Melkveehouders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet /eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg
1939		1.566	3.520 / 3,24	6,20	5.512	121 / 69 / 52	108 / 50 / 56		
1956		1.490	3.980 / 3,79	26,11	5.822	167 / 69 / 91	77 / 32 / 32		
1957	142.000	1.493	3.985 / 3,82 / 3,21	29,36	5.876	177 / 72 / 86	76 / 42 / 36	18 in sept.	
1958		1.525	4.110 / 3,81 / 3,32	32,69	6.234	187 / 83 / 98	91 / 57 / 44		

1) productie / consumptie / export mln. kg.

1957		Verdrag van Rome met vorming EEG (naast EGKS)	
		PZ. v Dam nog niet gevonden	
1957-01-01	LC	PvdA: Dr. Mansholt schetst kritieke situatie in agrarische productie en afzet	
1957-01-25	LC	Boterproblemen, overschot, koelhuisboter.....	
1957-01-26	LC	Bij Euromarkt: vrees voor onredelijk grote offers voor agrarisch Nederland	
1957-01-30	LC	PZ.: Voorzitter v Dam en werkgeverslid Blink – VVZM. – kruisen de degens	
1957-01-30	PZC	Produktschap voor zuivel wenst prijsverhoging consumptiemelk	
1957-01-30	LC	Veel koelhuisboter voor export	
1957-02-13	LC	Melkgarantieprijs in 1955/'46 niet gehaald	
1957-02-14	PZC	Over PZ. en standaardisatie van Zeeuwse melk	
1958-02-21	ZD	Afwikkeling Melkprijsgarantie 1956/1957 thans vastgesteld	
1957-02-24	PZC	Standaardisatie van Zeeuwse melk? Minister Mansholt moet beslissen ?	
1957-02-28	LC	PZ. 'Euromarkt gevaar voor zuivel?'	
1957-03-13	PZC	Melkprijs voor 1957, Garantieprijs gem. 28,4 ct. bij 3,7 % vet	
1957-03-21	PZC	PZ. Binnenkort uitbetaling melkprijstoeslag 1955-1956	
1957-04-04	LC	Dr. S. Mansholt: 'heroriëntatie is nodig als in crisis van 1890' – goed gesprek	
1957-04-10	NvhN	Productie en afzet van melk en zuivelproducten in 1956	
1957-04-11	ZD	PZ.: Toeslag melk bij betaling naar kwaliteit 2 cent	
1957-05-17	LC	Garanties voor landbouwprijzen hebben bezwaren	
1957-05-23	LC	Zuivelschap doet proef; dubbelgekarnde boter	
1957-06-08	LC	Geen onverdeelde vreugde over grotere zuivelproductie	
1957-08-24	NvhN	Waarschijnlijk opheffing mengverbod voor boter en margarine	
1957-09-09	LC	Vele Kamerleden akkoord met de Euro-verdragen	
1957-09-26	LC	Achttien miljoen kg koelhuisboter moet opgeruimd	
1957-11-08	NvhN	Voorraad koelhuisboter Nederland vermindert niet snel	
1957-11-08	PZC	Voorschotten uit zuivelfonds voor melkveehouders 40 ct/ % vet 100kg.	
1957-11-18	LC	Veehouderij in zorgen over eind-afrekening melkprijsgarantie	

1957-11-29	LC	West-Europa, maar ook ons land, bulkt van boter	
1957-12-21	ZD	Melkprijs voor 1958, Garantieprijs gem. 29,8 ct. bij 3,7 % vet	
1957-12-27	ZD	Toeslag melkprijsgarantie 1956-1957 uitbetaald in maart 1958	

1957

‘Friesland’ start met eiwitcontrole- en uitbetaling!

Leeuwarder Courant 1957-01-11

Tweede dag agrarisch congres P.v.d.A.

Dr. Mansholt schetst kritieke situatie in agrarische productie en afzet

„Wijs mij het land..”

(Van onze landbouwredacteur)

Het knelpunt van de Nederlandse Landbouw ligt niet bij de inspanning en de capaciteit van de Nederlandse boer, maar bij de omstandigheden waaronder hij moet werken, welke hijzelf niet in de hand heeft. Aldus minister dr. S. L. Mansholt gister op de laatste bijeenkomst van het agrarisch congres van de Partij van de Arbeid in Tiel. Minister Mansholt¹ had de voortreffelijkheden van de landbouw in ons land geschilderd in een rede, die over de structuur van de afzet ging. Hij wees er ook op, dat de kosten van de productie de laatste jaren snel gestegen zijn, waardoor de landbouw voor structurele veranderingen staat.

De landbouw staat nu voor de noodzaak zich te meten met andere takken van productie ten-einde een vergelijkbare prestatie te leveren. In het verleden is de gemeenschap in steeds meerdere mate bereid gebleken om daarbij te helpen, ook door het geven van een beloning voor productieve arbeid. Doch zijn er wel voldoende waarborgen, dat de offers van de gemeenschap voldoende zin hebben? De landbouw mag geen bodemloze put zijn. De landbouw zal duidelijk moeten verklaren, dat het haar ernst is dit vraagstuk aan te pakken.

Beslissende jaren

De komende vier jaar zullen beslissend zijn voor de structurele ontwikkeling van de landbouw en ik hoop, zo zei minister Mansholt, dat dit in het politieke werk van de regering, het parlement en de landbouworganisaties duidelijk tot uiting zal komen. „Dit spreek ik met diepe ernst uit.” zo zei de minister.

Dr. Mansholt was zijn toespraak begonnen met een schets van de Nederlandse landbouwproductie Deze heeft zijn weerga niet, wat betreft de beweeglijkheid om de vraag te volgen. Het is echter een beweeglijkheid op lange termijn. Een gelukkig verschijnsel is dat de binnenlandse markt geleidelijk groter wordt en dat er bijvoorbeeld een groter vraag komt naar dierlijk eiwit. Het melkverbruik stijgt daardoor. Ook het landbouwbeleid is daarop van invloed, want wanneer de consumentensubsidie op de melk (vier cent) wordt afgeschaft en de melkprijs van de boer, zoals op het congres (door de heer Wijnstra) was gevraagd, met vijf cent omhoog

¹ Dr. Sicco Mansholt was van 1945 tot 1958 minister van landbouw en van 1958 tot 1973 Eurocommissaris

gaat, dan gaat de straatprijs van de melk met negen cent omhoog. Dat geeft spanning in de afzet. Ook de landbouw zal bij de consumenten begrip moeten kweken voor deze ontwikkeling, anders zal er een zeer belangrijke teruggang in het melkverbruik optreden.

Consequenties boteroverschot

De onevenwichtigheid in de wereld tussen productie en consumptie leidt tot overschotten, die niet alleen in Amerika en Canada zijn te vinden, want in de Nederlandse koelhuizen ligt op het ogenblik 15.000 ton boter opgeslagen, een hoeveelheid die overeenkomt met het halve jaarlijks verbruik in Nederland.

Als er geen weg voor deze boter wordt gevonden, dan dragen wij ook bij aan de overschotten. Dan zullen er maatregelen nodig zijn om tot een verschuiving in de productie te komen. „Als ik dan spreek over de hoge prijs van bief en ik zie de moeilijkheden met de melk, dan verbaast het mij, dat het SER-rapport over de melk in de landbouw nog al wat verguisd is. Men is er niet klaar mee door te zeggen, dat het niet uitgevoerd kan worden, maar dan moet men zeggen, dat er bij de melk een probleem ligt voor de landbouw”. In de ontwikkeling van de slachtveeprijzen, die sedert 1951 met twaalf procent gestegen zijn, vinden wij een aanwijzing in welke richting het gezocht moet worden, zo zet de minister.

Kostenstijging

De moeilijkheden bij de Landbouwexport zijn in de eerste plaats ontstaan door stijging van de kosten in ons land. De ruilvoet voor agrarische producten op de buitenlandse markt is verbeterd en voor verschillende van onze agrarische producten is het dieptepunt in de prijzen al enige jaren achter ons. De kostenindex is echter met tien procent gestegen: lonen met 31 en pachten met twintig procent, maar het veevoer is achttien procent goedkoper geworden en de kunstmest zes.

Overleg met Denemarken

Ook de vooruitzichten met de eierexport naar Duitsland achtte de minister niet ongunstig. Het zou echter van de grootste betekenis zijn, wanneer we met Denemarken tot overeenstemming konden komen over de productie en de afzet. Het is zeer verheugend, dat er door onderling contact reeds een groter vertrouwen is ontstaan.

Merkwaardige prestatie

Het gehele Nederlandse volk moet er op gewezen worden tot welk een merkwaardige prestatie de Nederlandse landbouw in staat is gebleken. Met slechte twaalf tot dertien procent van de beroepsbevolking en met slechts 25 are cultuurgrond per hoofd van de bevolking levert de landbouw nog een derde deel van de productie naar het buitenland. Wijs mij een land, zo zei de minister rhetorisch, dat de zelfde prestatie levert. Wijs mij het land, waar de veredelingsindustrie zo ver is gevorderd, waar zoveel producten worden uitgevoerd en waar zo'n grote variatie in die producten bestaat. De omstandigheden moeten hier dus wel gunstig zijn en ook de structuur van de landbouw.

Toch kunnen we met de huidige structuur van de landbouw geen genoegen nemen, zo ging dr. Mansholt verder. Bepalend voor de positie van de landbouw is, hoe het staat met structuur in die landen, die wij op de wereldmarkt ontmoeten. Bij vergelijking is het duidelijk dat er dan bij onze agrarische structuur een vraagstuk ligt. De moeilijkheden voor de landbouw kunnen niet alleen verholpen worden door garanties, maar ook de structuur moet verbeterd worden.

Gevaarlijk

Dit structuurvraagstuk zal ook in Europees verband gezien moeten worden en het is merkwaardig, dat dit nog geen voldoende belangstelling vindt in brede landbouwkringen. Bij de hoogst belangrijke besprekingen, die in Brussel gevoerd worden over de Europese douane-unie tussen de zes landen van de KSG, zal het nationale landbouwbeleid van zes landen omgevormd moeten worden tot een Europees beleid. Voor de consequenties daarvan schrikt men in verschillende landen nog terug.

Geen alternatief

Daar veertig procent van de Nederlandse agrarische export naar gebieden buiten de zes-landen-gemeenschap gaat, dreigt er een groot gevaar, dat er slechts een verschuiving in de agrarische handel zal optreden binnen de gemeenschap, zonder dat er een uitbreiding binnen de gemeenschap ontstaat. Nederland verkeert, wat dit betreft in een uitzonderingspositie in de gemeenschap, en bij de integratiebesprekingen verkeren we daarvoor in een hoogst belangrijke periode. Er is echter geen alternatief voor het ontstaan van deze gemeenschap. Er is geen ruimte meer voor een nationaal beleid in de afzonderlijke landen.

Leerlingenstelsel

Met de rede van minister Mansholt kwam het einde van het agrarisch congres. Voor hem hadden nog gesproken de heer P. de Vries, secretaris van het NVV, en het Kamerlid C. Egas. De heer De Vries pleitte voor een leerlingenstelsel in de agrarische bedrijven. Hij meende, dat een beroepskeuze bij het twaalfde jaar, zoals nu het geval is, te vroeg komt en hij wilde daarom algemeen vormend onderwijs voor alle leerlingen van de lagere school tot het vijftiende jaar. Dit onderwijs zou de beroepskeuze moeten bepalen, waarna dan voor degenen, die in de landbouw willen worden opgeleid, twee jaar landbouwonderwijs moet volgen. Bij het zestienste jaar kan dan het leerlingenstelsel ingaan voor twee of drie jaar met aanvullend dagonderwijs. Avondonderwijs noemde de Inleider misdadig tegenover het kind.

Nog eens Van de Kieft

De heer Egas sprak over de wijze, waarop men in de landbouw tot gezonde bedrijven kan komen naar aanleiding van een woord van, dr. Mansholt: „Primair moet de hulp van de gemeenschap voor de structurele aanpassing zijn, terwijl de hulp ten behoeve van het handhaven van een redelijk inkomen voor boeren en arbeiders complementair is”. Tot mijn spijt, zo zei de heer Egas, heeft de heer Van de Kieft in zijn bekende artikel in Het Vrije Volk een open deur ingetrapt, wat de essentie van zijn artikel betreft. Wat de eisen van het Landbouwschap betreft, meende de heer Egas, dat daaraan hermetisch een positieve saneringsarbeid in de landbouw moest worden verbonden. Als men dat er niet aan wil koppelen dan kunnen de eisen wel eens niet aanvaardbaar zijn.

Leeuwarder Courant 1957-01-25

Uit andere bladen

Boterproblemen

Het boteroverschot in ons land heeft door het aanbod van grote hoeveelheden **koelhuisboter** de algemene aandacht. De oorzaken, welke tot dit surplus hebben geleid, zijn bekend, maar het „*Officieel Orgaan*” van de **Kon. Ned. Zuivelbond F.N.Z.** wijst erop dat wat ons thans

overkomt, reeds enkele jaren heeft bedreigd. We zijn echter telkens op het nippertje ontsnapt. Nu is het misgelopen, maar ook tevoren was de boterproductie groter dan commercieel verantwoord kon worden genoemd. De productie moet in overeenstemming met de behoefte worden gebracht. Geen gemakkelijke taak overigens, want het is zeer moeilijk de behoefte vooruit te taxeren. Toch moet er iets gebeuren.

„Uiteraard gaan onze gedachten in de eerste plaats naar verhoging van het vetgehalte van de consumptiemelk, teneinde een blijvende vermindering van de produktie te verkrijgen. Wij ontveinzen ons niet, dat dit momenteel op zeer grote financiële bezwaren zal stuiten, doch wanneer wij voorop stellen, dat zware verliezen op de boterexport eveneens uiteindelijk financiële consequenties voor de regering met zich meebrengen, menen wij de stelling te kunnen verdedigen, dat het van regeringszijde mogelijk gemaakt moet worden de consumptiemelk op een normaal vetgehalte te brengen. Vervolgens dienen maatregelen te worden genomen, die kunnen leiden tot vermindering van de boterproductie in de zomer en vergroting in de winter.

Wij willen ons hier niet voor een bepaald bepaald systeem uitspreken, doch slechte constateren dat het opslaan van melkvet in een neutrale vorm onvermijdelijk zal zijn. Waar wij de nadruk op willen leggen, is dit: bij vaststelling van inleveringsprijzen wordt de inlevering aan geen grenzen gebonden. Wanneer men inlevert, leveren boter en mager poeder een niet al te onbevredigende opbrengst op. De boterproducent maakt zich dus zomers hoegenaamd geen zorg over de afzet van zijn produkt. Hij levert in en het LVZ. zal wel zien, hoe het er weer afkomt!

Wij menen echter dat het niet voldoende is de inlevering uitsluitend te baseren op een commercieel verantwoorde prijs, want wij zullen voortaan ook moeten gaan denken aan een commercieel verantwoorde hoeveelheid. Dit is de conclusie, die wij uit de huidige toestand moeten trekken en waarvoor uiterlijk bij het begin van de weidetijd een oplossing moet zijn gevonden”.

Leeuwarder Courant 1957-01-26

Onrust rondom euromarkt – (II)

Vrees: onredelijk grote offers voor agrarisch Nederland

Droevige ervaringen in de Benelux

(Van een speciale verslaggever)

„Inwilliging van de eisen, die met name Frankrijk in Brussel stelt bij de onderhandelingen over het verdrag voor de Europese markt, zou voor onze land- en tuinbouw een steek in de rug zijn”, verzekerde ons een woordvoerder van het *Landbouwschap*. „Wij kunnen dat niet accepteren. De hele gang van zaken is er op gericht de invoer van de protectionistische landen te blijven beschermen en de uitvoer vast te leggen in contracten. Men is er nog niet uit. De delegaties zijn nog aan het touwtrekken en aan het experimenteren met allerlei sommetjes. Maar als de protectionistische landen hun zin krijgen en wij bijvoorbeeld verplicht worden de Franse overschotten aan tarwe en voedergranen te kopen, bestaat de kans, dat wij op agrarisch gebied geen dollarinkopen meer kunnen doen. En wat zal er dan met onze agrarische export

(boomkwekerijprodukten, bloembollen, zuivelprodukten) naar Amerika gebeuren? Amerika heeft al gewaarschuwd”.

Het is duidelijk, dat de vorming van een gemeenschappelijke markt voor de zes KSG-landen² ook buiten dit marktgebied gevolgen heeft. De bedoeling van een gemeenschappelijke markt is immers om de tolmuren tussen deze landen omver te halen en zodoende voor landbouw en industrie één groot afzetgebied te vormen met ongeveer 150 miljoen mensen, waar ieder vrij kan kopen en verkopen wat hij wil. Op tal van punten zal deze vrije Europese markt echter naar buiten worden beschermd, om te voorkomen dat het marktgebied door produkten uit goedkoper producerende landen wordt overstroomd. Enkele landen, die straks deel gaan uitmaken van de Euromarkt, hebben deze bescherming reeds vrij ver doorgevoerd door het vaststellen van contingenten en heffing van zeer hoge rechten op de import van allerlei artikelen. Nu echter moet hiervoor een gemeenschappelijk tarief worden vastgesteld, maar in Brussel is het vaststellen van dat „gemeenschappelijk buitentarief” een groot struikelblok.

Goochelen met cijfers

In eerste instantie zijn alle produkten in drie groepen ingedeeld: grondstoffen, halffabricaten en eindprodukten. Direct daarna rees vraagstuk nummer 1: een grondstoffenarm land als Nederland is, voor zijn verwerkende industrie, in zeer belangrijke mate aangewezen op de import van grondstoffen en halffabrikaten, meer dan de andere landen van de Euromarkt, en heeft dus groot belang bij zo laag mogelijke tarieven. Niet voor niets zijn de Beneluxtarieven dan ook in het algemeen lager dan die van Frankrijk, Italië en Duitsland. Deze tarieven zullen nu omhoog moeten en dit zal voor de Benelux een verhoging van het prijspeil betekenen, die echter, naar prof. dr. G. M. Verrijn Stuart onlangs op de Transitodag van het Verbond van de Ned. Groothandel verzekerde, niet meer zal bedragen dan een à twee procent. Maar ons land zal dit offer moeten brengen, betoogde hij toen. Men moet niet het onderste uit de kan willen hebben en elke tariefsverhoging afwijzen, want dan is integratie beslist onmogelijk.

Maar wat ziet men nu in Brussel gebeuren? De protectionistische landen trachten er hardnekkig het gemeenschappelijk buitentarief voor allerlei produkten zo hoog mogelijk op te voeren. Daar komt allerlei kunst en vliegwerk bij te pas. Er wordt druk met cijfers gegoocheld en dat leidt tot allerlei strijdvrage, bijvoorbeeld of men bij het vaststellen van het nieuwe tarief moet uitgaan van de thans ingeschreven of de thans toegepaste tarieven. Daar zijn soms grote verschillen tussen. Frankrijk, Italië en Duitsland hebben bijvoorbeeld een ingeschreven tarief van ongeveer 25 pct. voor granen, maar in feite wordt geen heffing toegepast. Een ander probleem is of de Benelux als één land of als drie landen gerekend moet worden, hetgeen ook weer van invloed op de hoogte van de tarieven is. En het ziet er naar uit, dat de protectionistische landen in vele opzichten aan het langste eind zullen trekken, hetgeen ernstige gevolgen voor de Nederlandse industrie en landbouw hebben kan. Ernstiger dan de meeste voorstanders van integratie tot voor kort hadden verwacht.

Nederland „het haasje”?

Van welk belang zo’n gemeenschappelijk buitentarief kan zijn, blijkt uit het volgende - volkomen fictieve - voorbeeld. Stel, dat een Nederlandse fabrikant momenteel in de Ver. Staten een machine kan kopen voor 40.000 gulden, terwijl diezelfde machine in Duitsland 43.000 gulden kost en dat - in beide gevallen dus - bij invoer een recht van vijf procent van deze bedragen moet worden betaald. De fabrikant koopt uiteraard de Amerikaanse machine, die hem dan 40.000 gulden plus 5 procent is 42.000 gulden kost. Is het tarief voor machines in Frankrijk 15 procent, dan zal een Franse fabrikant diezelfde machine kunnen kopen voor 40.000 gulden plus 15 procent is 46.000 gulden.

2 ‘Kolen en Staal Gemeenschap’

Wordt nu het gemeenschappelijk buitentarief van de Euromarkt vastgesteld op 10 pct., dan geldt dit tarief wel voor de Amerikaanse, maar niet voor de Duitse machine, aangezien Duitsland deel van de vrije markt uitmaakt. De Amerikaanse machine kost dan f 40.000 plus 10 pct. is f 44.000; de Duitse machine blijft f 43.000 zonder meer en is dan dus plotseling de „goedkoopste” geworden. Toch heeft alleen de Franse fabrikant er werkelijk voordeel van. Hij betaalt immers f 3000 minder dan voorheen, terwijl de machine voor de Nederlandse fabrikant in feite f 1000 duurder wordt. Afgezien van het feit, dat beide landen invoerrechten verloren zien gaan, heeft de veranderde situatie nog een belangrijk gevolg: Amerika heeft aan de Euromarkt een exportmogelijkheid verspeeld.

Een soortgelijk gevaar dreigt voor Denemarken op agrarisch gebied. Bij de totstandkoming van de Euromarkt zou de Duitse markt vermoedelijk grotendeels voor Denemarken verloren gaan (wellicht ten voordele van Nederland), terwijl Duitsland nu - met Engeland - een der grootste Deense klanten is. Daarom is de Deense landbouw sterk geporteerd voor een vrijhandelszone met de Europese markt. Zou deze tot stand komen en ook voor agrarische produkten gelden, dan profiteert ook Denemarken van de exportmogelijkheden op de vrije Europese markt. Tegelijkertijd kan deze grote concurrent van ons land dan echter voor import uit andere landen zelf zijn invoerrechten bepalen en dus naar andere gebieden goedkoper exporteren dan Nederland. Dan is de zaak helemaal scheef getrokken en is Nederland „het haasje”.

Ook Engeland heeft een groot risico onder ogen te zien. Het is duidelijk, dat na de totstandkoming van een Gemeenschappelijke Markt de import van bijvoorbeeld Engelse automobielen in ons land sterk zal dalen - ten gunste van de Duitse en de Franse automobielen. Zelfs dreigt het gevaar, dat de Engelse auto vrijwel geheel van de Westeuropese markt verdwijnt. Niet voor niets heeft de Britse regering daarom besprekingen geopend over een vrijhandelszone, die de Engelse industrie vrije toegang op de Euromarkt moet geven. Maar met Engeland gaat het al net als op de Euromarkt zelf: de landbouw is een uitzondering.

Beschermde boter

Nu heeft de landbouw in tien jaar Benelux al terdege ervaren wat het betekent om een uitzondering te zijn. De agrarische betrekkingen tussen de drie landen werden destijds geregeld in het *Protocol van Luxemburg*, waarin ook minimum invoerprijzen werden aanvaard. In tien jaar heeft Nederland echter geen kans gezien om ook maar een der produkten, die daarin werden opgenomen, los te maken van het protocol. „Als we dat straks in een gemeenschap van zes landen moeten proberen, lukt het nooit meer” Is de sombere voorspelling van het Landbouwschap.

België heeft destijds toegezegd om in de eerste plaats van Nederland te kopen, als het zelf agrarische produkten tekort komt. Maar hoe de Nederlandse export naar België ook gestegen is, België importeert nog rustig Deense boter op een moment, dat er 15.000 ton boter in de Nederlandse koelhuizen ligt. Het argument? „Nederland kan niet voldoende leveren”. - Aan die nogal wonderlijk klinkende motivering wordt wel een draai gegeven, want, zeggen de Belgen wij willen verse boter hebben en die kan alleen Denemarken leveren. Daar is iets van waar, want de Denen vriezen ‘s zomers room in, die ‘s winters wordt gekarnd en dat gebeurt in Nederland niet, althans niet op grote schaal.³ Maar in Nederlandse handelskringen neemt men zelfs niet de moeite om te fluisteren, wanneer men veronderstelt dat het kopen van boter wel een Deense eis voor een wederzijdse transactie of een handelsverdrag zal zijn.

3 Zie knipsel 1954-11-12; waar uit blijkt dat deze ‘bevroren roomtechniek’ hier wel bekend was! (ZHN.)

Hoe dit zij, het feit blijft dat de Nederlandse export van boter naar België in een jaar of vier terugliep van meer dan 20.000 tot ongeveer 5000 ton. En nog steeds wordt de Belgische boter, die zes gulden per kilo kost, drastisch beschermd doordat Nederlandse boter niet voor minder dan f6.50 mag worden ingevoerd. De Nederlandse boter kost echter slechts ongeveer 4 gulden per kilo: het verschil ad. f2.50 per kg wordt door beide landen broederlijk gedeeld. Het gevolg is, dat de Belgische boeren, die een zeer goed lonende prijs voor hun boter maken, hun produktie steeds verder opvoeren en de kans voor de Nederlandse boter steeds kleiner wordt.

Veranderingen zijn nog niet in zicht. - ook al hebben de Nederlandse boeren de (socialistische) Waalse industrie-arbeiders op hun hand. Die arbeiders voelen uiteraard niets voor kunstmatig hoge prijzen en zo kan men beredeneren, dat de Nederlandse boeren nog het meest te verwachten hebben van een socialistische regering in België - al ziet men hiervan tot dusver weinig profijt.

Uitgehold

Waar de Nederlandse landbouwbelangen zozeer verstrengeld zijn in de binnenlandse politiek van onze exportlanden, is het geen wonder dat ook de Nederlandse landbouw met spanning heeft afgewacht of de Euromarkt wezenlijke verbeteringen brengen zou. Levende in die verwachting, zijn de landbouworganisaties altijd voorstanders van Europese samenwerking geweest, ook al besepte men dat er in een bepaalde overgangperiode wel offers zouden moeten worden gebracht. Nu echter vooral de Nederlandse landbouw - en niet alleen gedurende een overgangperiode - in een onmogelijke uitzonderingspositie, dreigt te worden gemanoeuvreed, is het aanvankelijke enthousiasme danig bekoeld.

Want de hier aangestipte problemen zijn slechts voorbeelden. Frankrijk schijnt zijn export-subsidies te willen handhaven; de Fransen staan er op, dat de sociale voorzieningen in de andere landen aan het hoge Franse peil zullen worden aangepast, enzovoorts, enzovoorts. Wel zal ook Frankrijk en zullen ook de andere landen offers moeten brengen, maar in landbouwkringen groeit de vrees, dat die offers voor agrarisch Nederland onredelijk groot zullen worden. En dat, terwijl het er op begint te lijken, dat de Euromarkt dusdanig zal worden uitgehold, dat er althans op landbouwgebied eigenlijk nog maar van een schijnintegratie sprake zal zijn.

Een duidelijk beeld kan men zich echter nog steeds niet vormen, want de besprekingen in Brussel zijn geheim. Zo geheim zelfs, dat de leden van de Nederlandse delegatie en hun adviseurs - vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, aangewezen door de SER - hun post in dubbele enveloppen krijgen toegestuurd. Slechts af en toe lekt er iets van de besprekingen uit en overigens moet Nederland zijn inlichtingen uit het buitenland krijgen, o.a. uit de Franse kranten, waarin al vroegtijdig de instructies voor de Franse delegatie werden gepubliceerd. En al is daarvan het gevolg geweest, dat de Franse delegatie er zich in Brussel meermalen op beroepen schijnt te hebben niet te kunnen afwijken van bindende instructies, die al in de kranten hebben gestaan, in Nederland wordt officieel de geheimhouding gehandhaafd. En inmiddels neemt de onrust toe.

Voorzitter en wergeverslid kruisen de degens even

Werkgevers zitten in Produktschap Zuivel

Bij de aanvang van de openbare vergadering van het bestuur van het *productschap zuivel* heette de voorzitter, Ir. B. van Dam de vertegenwoordigers der werkgevers welkom, die voor het eerst aan een bijeenkomst van het produktschap deelnamen. Na zijn voldoening te hebben uitgesproken over de aanwezigheid van de werkgevers maakte Ir. Van Dam nog een opmerking van persoonlijke aard die tot enige strubbeling aanleiding gaf.

Uit de commentaren in enkele verenigingsorganen had ir. Van Dam met betrekking tot de door de betrokken organisaties bereikte overeenstemming moeten lezen, zo merkte hij op, dat enkelen de agitatie rondom de benoeming van de voorzitter nog willen voortzetten. „Tot dusverre”, aldus ir. Van Dam, „heb ik op deze zaak, die in en buiten de zuivel nogal de aandacht heeft getrokken, in het openbaar in woord noch geschrift gereageerd. Ik heb dit nagelaten omdat ik ervan overtuigd was, dat een reactie mijnerzijds in geen enkel opzicht het tot stand komen van het productschap of het goed functioneren hiervan zou kunnen beïnvloeden.

De verleiding was groot om nu, na de eerder genoemde commentaren dit stilzwijgen te verbreken doch ik ben tot de conclusie gekomen dat ook nu de tijd daartoe niet is aangebroken. Ik ben bereid de ontwikkeling aan te zien omdat ik erop vertrouw dat het feit dat onze beraadslagingen als regel openbaar zijn, legendevorming over en rondom mij optreden als voorzitter in de toekomst zal voorkomen. Een tweede overweging om op deze zaak, die mij persoonlijk raakt, niet verder in te gaan is het besef, dat wij in de naaste toekomst gezamenlijk problemen tot een oplossing moeten brengen die voor deze sector van het maatschappelijke leven van groot belang zijn”.

De heer Blink, voorzitter van de *Vereniging voor Zuivelindustrie en Melkproductie*, die hierna het woord kreeg, sprak er zijn verwondering over uit dat de voorzitter gemeend had de werkgevers op deze wijze te moeten welkom heten. Hij was van oordeel dat de woorden van Ir. Van Dam een „onjuiste toespraak op een onjuiste plaats” betekenden.

Mengverbod

Bij de voortzetting van de vergadering besloot het bestuur met betrekking tot het van een te Zoetermeer gevestigde zuivelfirma ontvangen schrijven, een studiecommissie opdracht te geven een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid en wenselijkheid het van 1942 daterende mengverbod voor boter met margarine op te heffen.

Een andere reeds in september 1956 ingestelde commissie zal op korte termijn advies moeten uitbrengen over de mogelijkheden welke kunnen leiden tot een oplossing van het probleem van het melkvetoverschot. Aan deze commissie zullen leden uit het *Landbouwschap* en uit de werknemersorganisaties worden toegevoegd.

„Stijging van ongekeende omvang....

Produktschap voor zuivel wenst prijsverhoging melk

Beperking verrekenprijs; afschaffing subsidie.

Het bestuur van het *produktschap voor zuivel* wil de minister van landbouw, visserij en voedselvoorziening adviseren de verrekenprijs voor consumptiemelk voor het lopende melkprijsjaar op niet meer dan ongeveer 2 cent per kg boven de garantieprijs te stellen. Met betrekking tot de subsidie op consumptiemelk staat het produktschap een algehele afschaffing van de subsidiëring voor en doorvoering in één keer van de hieruit voortvloeiende prijsverhoging van de consumptiemelk.

Dit blijkt uit het concept-advies aan de minister van landbouw, visserij en voedselvoorziening, dat op de openbare vergadering van het *produktschap voor zuivel*, op heden, woensdag 30 januari behandeld zal worden.

Voorts wordt in het concept-advies aanbevolen bij het verlenen van zuivelwaardetoeslagen op consumptiemelk de tot dusverre gevolgde werkwijze voor het lopende melkprijsjaar te handhaven, met het oog op een regelmatig en ongestoord verloop van de consumptiemelkvoorziening.

De prijsstijging van de consumptiemelk zal, meent het bestuur van het produktschap, van een ongekeende omvang zijn, als deze stijging zowel de te verwachten verhoging van de verrekenprijs omvat, als ook het afschaffen van de subsidie. Toch moet deze prijsstijging in één keer geëffectueerd worden, aldus het concept-advies, want een stapsgewijze doorvoering van de vereiste prijsverhoging zal iedere keer een omzetvermindering tot gevolg hebben, waardoor steeds een herziening van de desbetreffende kostenmarges noodzakelijk zal zijn. Dit draagt in versterkte mate bij tot een instabiel prijsniveau, waarbij de afzet van consumptiemelk, aldus de concept-brief aan de minister, zeer zeker niet is gebaat.

Het bestuur meent, dat de prijsverhoging zal dienen te geschieden omstreeks 1 juli a.s., tegen welke datum de regering voornemens is maatregelen te treffen, o.a. met betrekking tot een huurverhoging, waarbij naar het bestuur aanneemt, looncompensatie eveneens aan de orde zal komen.

Bij algehele afschaffing van de subsidie, vervolgt het concept-advies, dient ook de extra-subsidie van f 0,75 per 100 liter consumptiemelk voor het westen van Nederland te vervallen.

Ditzelfde geldt voor de extra-subsidie van gemiddeld f 5.- per 100 liter consumptiemelk in de volle-melk gebieden in Zeeland en op Goeree-Overflakkee. Het is redelijk, aldus het bestuur, dat de consument het meerdere melkvet ook betaalt.

Het bestuur deelt tenslotte mede, zich er van bewust te zijn, dat een zo aanzienlijke prijsverhoging tot een grote daling van het verbruik zal kunnen leiden.

Veel koelhuisboter voor export

Het aantal biedingen voor de 1500 ton koelhuisboter bij het I.V.Z. heeft de beschikbare hoeveelheid overtroffen, zodat niet alle biedingen konden worden gehonoreerd. De partij is toegewezen aan een twintigtal bedrijven, die gemiddeld f2,50 hebben geboden en waarvan de aard doet vermoeden, dat een belangrijk kwantum van de aangekochte boter zal worden geëxporteerd. Aldus de voorzitter, van het *Productschap voor Zuivel* Ir. H. van Dam in de openbare Bestuursvergadering, die het Productschap vandaag heeft gehouden.

Inmiddels heeft het I.V.Z. opnieuw een inschrijving geopend op 2.000 ton onder gelijke voorwaarden, waarvan het resultaat op zaterdag a.s. bekend zal zijn.

De voorzitter van het *productschap voor zuivel* constateerde, dat, gezien de omstandigheden, het resultaat van deze eerste inschrijving tot tevredenheid stemt. Het heeft er alle schijn van, dat bij de lagere prijzen de afzet op gang is gekomen. Hierbij mag echter niet uit het oog worden verloren, dat deze afzet met een aanzienlijk verlies gepaard gaat en de vraag rijst, of hieruit niet een les moet worden getrokken voor de toekomst.

Leeuwarder Courant 1957-02-09
KOELHUISBOTER!
Ompakcapaciteit
voor koelhuisboter beschikbaar
Levert ook aan grossiers en detaillisten in neutrale wikkels
Coöp. Zuivelfabriek Oldeboorn, Tel. 1

Leeuwarder Courant, 1957-02-13

Melkgarantieprijs niet gehaald

(Van onze landbouwredacteur)

In het melkprijsjaar 1955/'56 is blijkens de berekening van het *productschap voor zuivel* de melkprijsgarantie van 23 ct. per kg melk (3,7 pct. vet) niet gehaald. Het behoort tot de mogelijkheden, dat nog een bedrag van omstreeks een halve cent per kg. uit het landbouwegalisatiefonds aan de veehouders zal worden bijbetaald. De toeslagen voor de lichte grond van 1,7 ct. op het zand en van 0,85 ct. op het veen komen daar nog overheen.

De berekende netto-opbrengst verminderd met de heffing voor het zuivelfonds bedroeg 21,39 ct. per kg. In het melkprijsjaar 1955/'56, dat loopt van 30 oktober 1955 tot 28 oktober 1956, is door de veehouders in Nederland in totaal 5,2 miljard kg melk afgeleverd. De totale netto-opbrengst bedroeg 1,13 miljard gulden. Het gemiddelde vetgehalte beliep 3,752 procent.

Van de totale hoeveelheid afgeleverde melk valt ongeveer zestig procent onder een toeslag, welke naar schatting een bedrag van 50 miljoen gulden zal vragen. Daarnaast is dan nog een bedrag van 22,5 miljoen gulden nodig om de garantieprijs te realiseren. Over het afgelopen jaar moet er dus in totaal nog 72,5 miljoen gulden uit het landbouw egalisatiefonds 1956 geput worden. Op de begroting van dit fonds is echter slechts een bedrag van 47,5 miljoen gulden voor dit doel uitgetrokken, zodat er nog een aanvullende begroting te verwachten is tot een bedrag van 25 miljoen gulden.

Standaardisatie van Zeeuwse melk?

Minister Mansholt moet beslissen ?

Het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel* besloot woensdag aan de minister van landbouw te adviseren de wenselijkheid van pasteurisatie en standaardisatie van de Zeeuwse melk (inclusief Goeree en Overflakkee) onder het oog te zien, onder verwijzing naar een gedetailleerd advies terzake van ongeveer vijf jaar geleden.

Geadviseerd werd voorts de kwestie van het afzonderlijke subsidie op de melk in genoemd gebied te bezien in het geheel van de landelijke subsidiëring op de melk.

Het *produktschap voor zuivel* heeft een dagelijks bestuur gekozen, waarin drie leden voor de werkgevers- en drie leden voor de werknemersorganisaties deel hebben. Dr. E. van der Wiel (F. N.Z.) werd eerste plaatsvervangend voorzitter voor 1957. Namens de werkgevers zijn verder in het dagelijks bestuur gekozen de heren G. J. Blink (V.V.Z.M.) en P. J. Loonen (kath. landbouwers).

Voor de drie werknemersbonden werden de heren S. van der Ploeg (A. N.A.B.), A. P. C. Gulix (kath. landarbeiders) en A. de Vries (chr. landarbeiders) in het dagelijks bestuur gekozen. Na drie stakende stemmingen om het tweede plaatsvervangende voorzitterschap, werd de heer A. de Vries door het lot aangewezen voor deze functie. In 1958 zullen de heren De Vries en dr. Van der Wiel van de tweede en eerste plaats wisselen.

Het bestuur besloot in een brief aan de regering ernstige ongerustheid te uiten over onderhandelingen te Brussel inzake de Europese markt. Naar mening van dit bestuur komt daarbij de positie van de zuivel en met name die van kaas en melkpoeder zeer in het gedrang.

Garantieprijs

Volgens de laatste ramingen is over het melkprijsjaar november 1955-november 1956 de garantieprijs voor melk niet gehaald. Aan de regering wordt geadviseerd om thans reeds te beginnen met de uitbetaling van de toeslag op melk van bedrijven op lichte gronden van 1,7 cent Per kilogram van 3.7 percent vetgehalte boven de algemene garantieprijs voor consumptiemelk. (Ruw geschat is hiermede een bedrag van 60 miljoen gulden gemoeid). Over vier weken hoopt men over voldoende gegevens te kunnen beschikken om te kunnen komen tot een advies inzake de definitieve toebetaling op de door de boeren geleverde consumptiemelk, waardoor deze de garantieprijs zullen bereiken.

Een voorlopige berekening toont aan, dat de boeren f22,55 per 100 kg melk gemiddeld ontvingen, inplaats van minstens de garantieprijs van f23,-. Dit zou betekenen, dat over het melkprijsjaar nog een bedrag van f0.50 of iets minder per 100 kg melk van 3.7 percent vetgehalte uit het landbouw-egalisatiefonds aan de veehouders zou kunnen worden bijbetaald.

Volgens de geraamde baten en lasten van het zuivelfonds VII lopende van nov. 1955 tot nov. 1956, is thans reeds een verlies geleden op bij het in- en verkoopbureau zuivel (I.V.Z.) in-

geleverde produkten van f25.300.000. Geraamd wordt dat het verlies op de nog aanwezige 4500 ton boter, 470 ton kaas, 2800 ton magere melkpoeder en 1000 ton verstuivingspoeder nogmaals f10.200.000 zal zijn. Een totaal verlies dus van f35.500.000. Aan baten werd f151.634.000 ontvangen uit diverse heffingen. Aan zuivelwaardetoeslagen op drinkmelk werd f47.622.000 uitgekeerd, aan voorschotten aan contribuanten f58.128.000.

Het saldo van zuivelfonds VII wordt thans geraamd op ruim 5.5 miljoen gulden.

Leeuwarder Courant 1957-02-28

PZ. Euromarkt gevaar voor zuivel?

In de bestuursvergadering van het *Productschap voor Zuivel* is het gister in Den Haag tot een debat gekomen over de **Euromarkt**, waarbij in twijfel werd getrokken of de melkindustrie wel voordelen zou genieten van de totstandkoming van deze markt.

Een der bestuursleden verklaarde van oordeel te zijn, dat de eerste acht jaar na het van kracht worden van het verdrag niet verwacht mag worden, dat de export van Nederlandse zuivelproducten naar de landen van de gemeenschappelijke markt voldoende compensatie zal ontvangen om de nadelen die voortvloeien uit bijvoorbeeld het met elkaar in overeenstemming brengen van de lonen en sociale voorzieningen, goed te maken.

Hij was ook bevreesd dat het beginsel van de Euromarkt ondergraven zou worden door de veiligheidsclausules, die andere landen weten te bedingen. Deze situatie, zo zei hij, is vooral voor de Nederlandse melkindustrie zeer gevaarlijk. Ook andere bestuursleden waren van oordeel, dat voorlopig voor de zuivelindustrie nog geen aanwijsbare voordelen te verwachten zijn van de Euromarkt. De voorzitter, Ir. B. van Dam, verklaarde, dat het nog te vroeg is om voorspellingen te doen. Na een periode van twaalf tot vijftien jaar zullen immers de interne grenzen opgeheven zijn en zal de Nederlandse zuivelindustrie over een afzetgebied beschikken van 160 miljoen inwoners.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1957-03-13

Na overleg met het landbouwschap

Nieuwe garantieprijzen 1956-1957 voor tarwe, suiker en melk vastgesteld

Te betalen suikerbietenprijs aan teler ongeveer f 51,15 per 1000 kg
Minister 'Mansholt heeft thans, na overleg met het Landbouwschap - blijkens een brief aan de Tweede Kamer - garantieprijzen voor de landbouw vastgesteld voor melk (melkprijsjaar november 1956-november 1957), tarwe en suiker (voor oogst 1957). Bij de vaststelling van de prijzen is rekening gehouden met de wijzigingen in de kostprijsberekeningen, aangekondigd in de regeringsnota inzake de beperking van de bestedingen.

Voor tarwe / voor suiker [...]

Voor melk waarvoor de garantieprijs tot november 1956 23 cent per kg bedroeg met een toeslag voor de zandgebieden van 1,7 cent en voor de overgangsgebieden van 0,85 cent en met een verrekenprijs van 26 cent, is de gemiddelde garantieprijs voor alle melk thans berekend op 28,4 cent per lig melk met 3,7 % vet, geleverd in het melkprijsjaar november 1956 – november 1957. Op verzoek van het Landbouwschap zal deze gemiddelde prijs echter gedifferentieerd worden toegepast.

Het Landbouwschap verzocht de garantie voor het overgrote deel van het land te verhogen tot 28,8 cent, zijnde de gemiddelde kostprijs in Nederland, de kleiweidegebieden niet meegerekend. Deze verhoging met 0.4 cent ware te financieren door, uitgaande van de verhoogde garantieprijs van 28.8 cent, een korting toe te passen van 1.8 cent per kg voor de melk uit de kleiweidegebieden.

De zgn. verrekenprijs voor de consumptiemelk is vastgesteld op 30.1 ct. per kg.

Het is nog niet mogelijk, zo deelt de minister verder mee, nauwkeurig de directe gevolgen van deze verhoging van de verrekenprijs voor de consument aan te geven. Ingevolge het besluit van de regering ligt het in de bedoeling per 1 juli 1957 de verhoogde verrekenprijs in de consumentenprijs tot uitdrukking te brengen. Zoals de minister van financiën heeft meegedeeld tijdens de beraadslaging in de Tweede Kamer over de nota inzake de beperking van de bestedingen zal de melkprijsverhoging voor de consument zich dan beperken tot 6 cent per liter.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1957-03-21

Binnenkort uitbetaling melkprijstoeslag 1955-1956

Nu uit de berekeningen van het *produktschap voor zuivel* van de netto-opbrengst van alle in Nederland tot zuivel- en melkprodukten verwerkte en in consumptie gebrachte melk in het melkprijsjaar 1955 / 1956 blijkt, dat de voor dat melkprijsjaar geldende garantieprijs niet is bereikt, zullen de toeslagen, welke voor bepaalde gebieden van ons land in het vooruitzicht waren gesteld, in hun geheel worden betaald.

In de Staatscourant van dinsdag is een beschikking van de minister van landbouw, visserij en voedselvoorziening gepubliceerd, waarbij de uitbetaling van de melkprijstoeslag 1955/'56 wordt geregeld. De volledige toeslag is vastgesteld op f 1.70 per 100 kg. melk. Dit komt overeen met f 45.94 per 100 kg, melkvet, met f 1.70 per 100 liter in consumptie gebrachte volle melk (in Zeeland en op Goeree-Overflakkee), met f 23.66 per 100 kg. Leidse kaas en met f 15.16 per 100 kg. Goudse kaas. De gedeeltelijke toeslag is vastgesteld op f 0.85 per 100 kg. melk, hetgeen overeenkomt met de helft van de hierboven bij de volledige toeslag genoemde bedragen.

De eerste betalingen van de toeslagen kunnen in het begin van april 1957 worden verwacht. De betalingsmandaten worden door de provinciale voedselcommissarissen verzonden. Hiermede is vermoedelijk een termijn van ongeveer zes weken gemoeid, daar niet alle mandaten - het gaat om ongeveer 165.000 betalingen - tegelijk kunnen worden verzonden.

De betaling van het verschil tussen algemene garantieprijs en netto-opbrengst van de melk zal waarschijnlijk eveneens in de loop van april 1957 geschieden door verrekening via de melk- en zuivelfabrieken dan wel rechtstreeks door het produktschap voor zuivel aan de zelfkazers en veehouders in Zeeland en op Goeree-Overflakkee.

Duizendtal leden Friesche Mij in de Beurs

Dr. Mansholt: heroriëntatie is nodig als in crisis van 1890

Landbouwschap bleef in gebreke met voorstellen van „350 miljoen”

(Van onze landbouwredacteur)

Een gebruiende minister Mansholt heeft gister in de Beurs te Leeuwarden voor een duizendtal leden van de Friesche Mij van Landbouw gesproken over de nieuwe koers in het landbouwbeleid. Hij vergeleek de positie van de landbouw met die van omstreeks 1890. Toen was er een heroriëntatie nodig, die de landbouw in Nederland tot ongekende hoogte heeft opgevoerd. Ook nu is er een heroriëntering nodig, waarbij men goed dient te bedenken, dat het systeem van de garantieprijzen, zoals dat nu wordt toegepast, de aanpassing van de landbouwbedrijven aan de nieuwe situatie tegengaat.

De rede van dr. S. L. Mansholt was de eerste openbare, die hij sedert het debat in de Tweede Kamer over de landbouwpolitiek heeft gehouden. De minister had de gelegenheid nader in te gaan op verscheidene punten, die de laatste maanden aan de orde zijn gesteld. Over de melk-prijsgarantie zei de minister, dat hij dit jaar wel had willen overgaan tot één melkprijs in Nederland, doch dat hij op verzoek van het *Landbouwschap* toch weer tot differentiatie was overgegaan. Bij de discussie meldden zich ook verscheidene sprekers, die de laatste tijd in verschillende wilde acties actief zijn geweest en uit hun woorden bleek, dat men nog niet geheel bevredigd was. Eisen ten aanzien van de melkprijs werden echter niet speciaal naar voren gebracht.

Bereidheid tot zekere steun aan landbouw

Er mag op worden gerekend, dat het Nederlandse volk bereid is de landbouw niet in de steek te laten in een moeilijke periode en hem een zekere steun te geven. Wel is gebleken dat het volk die bereidheid niet tot iedere prijs geeft. Het geeft namelijk niet veel, wanneer wij steeds maar weer zeggen, dat de Nederlandse landbouw aan de spits staat. Het is wel juist, maar het volk weet ook, dat er toch ook veel mankeert aan een aantal productieomstandigheden, zo zette dr. Mansholt aan het begin van zijn toespraak de situatie uiteen.

Na de oorlog is een nieuw begin gemaakt, waarbij de verantwoordelijkheid van de gemeenschap voor de landbouw tot uiting kwam. Daarbij is echter een ding achterwege gebleven: de aanpassing van de bedrijfstvorm en -grootte bij de snel veranderende omstandigheden. In de eerste plaats heeft de factor arbeid een veel hogere waardering gekregen, een ontwikkeling, die nog niet aan haar einde is gekomen. Als de landbouw er dus niet in slaagt de arbeidsproductiviteit te verhogen in evenredigheid met de industrie, dan zal het levensniveau in de landbouw achterblijven en zal hij slechts kunstmatig in stand kunnen worden gehouden. Voor de landbouw liggen er op dit terrein nog grote mogelijkheden, die echter geld kosten en tijd.

Markordening

Bij het prijsbeleid zal meer dan tot nu de kwestie van de ordening van de markt, het orderscheppen in productie en afzet, naar voren komen. Wij voelden ons wel veilig bij de garantieprijzen op basis van de kostprijzen, maar wij moeten ons niet laten misleiden door de berekening van de kostprijzen. De minister erkende, dat de prijzen de laatste jaren laag en te laag zijn geweest. Doch men moet bedenken, dat er met de landbouw een afspraak was over het

karakter van de garantieprijs. Deze was afgestemd op een minimumniveau. Toen bleek, dat er een verkeerde beoordeling van de omstandigheden had plaats gevonden, is er verandering gekomen. Overigens moet men niet blind zijn voor de gevaren van de hogere garantieprijsen, want deze staan aanpassing in de weg. Ze zijn dan niet langer een buffer voor tijdelijke moeilijkheden, maar vormen een muur tussen afzetmogelijkheden en productie.

De verandering in het prijsbeleid is de laatste maanden drieërlei geweest. In de eerste plaats werden de landarbeiderslonen verhoogd, wat geen principiële beslissing was. Over de werkclassificatie kon de regering nog geen beslissing nemen, omdat deze kwestie nog in studie is bij het college van rijksbemiddelaars. Verder is er verandering gebracht in de beloning van de boer voor zover deze berekend werd in de kost- en garantieprijsen. Deze beide veranderingen kosten bij de huidige situatie in kosten en prijzen met elkaar 150 miljoen gulden.

Als derde punt is er de kwestie van de eigenaarslasten, waarbij de regering is afgeweken van het voorstel van het *Landbouwschap*. Het Landbouwschap is in deze kwestie in gebreke gebleven, niet omdat het het probleem niet heeft opgelost, maar wel omdat dit orgaan de schijn liet bestaan, dat het het wel had opgelost. De samenhang van de verschillende factoren bij de eigenaarslasten verdienen nog nadere overweging. Het Landbouwschap had echter geen standpunt terzake van de grondrente, maar de voorzitter noemde bij de samenvatting van de voorstellen wel het bedrag van 350 miljoen gulden en wekte daarbij de indruk, dat het vraagstuk van de pacht was opgelost.

Landbouwschap kwam er niet uit

Het Landbouwschap is niet uit de kwestie van de grondrente gekomen. Het ging uit van de maximale grondrente, zoals die bij het pachtbeleid wordt gehanteerd. Het vervulde de minister met de grootste zorg, dat het Landbouwschap alles wilde incalculeren, dus zowel de maximum grondrente als de gebouwenlasten. De pacht op de kleiweidebedrijven zou daardoor tot 288 gulden per ha gestegen zijn. Dat zou een onmogelijke situatie gegeven hebben. De minister begreep wel hoe het Landbouwschap aan deze hoge normen gekomen was. Op papier bestonden ze wel, maar dat kwam omdat de gebouwenlast in de pacht zeer laag berekend werd. Het standpunt van de regering heeft geleid tot een nieuwe calculatie, waarbij vijftig miljoen gulden voor grond en gebouwen meer werd berekend. Dit bedrag moest echter worden geblokkeerd.

Gevaren door garanties

De prijzen van verschillende producten hebben door een en ander een flinke stijging ondergaan. Er dreigen echter twee gevaren. In de eerste plaats dat de productie zich niet zal richten op de mogelijkheden van de afzet, en in de tweede plaats dat de aanpassing van de structuur van de landbouw niet zonder meer zal plaats vinden. Als dus het prijsmechanisme is uitgeschakeld, zullen wij andere middelen moeten toepassen, daar komen wij niet onderuit, aldus de minister. Wij zijn er niet met de vaststelling van de garantieniveaus. Wij zullen ook niet kunnen ontkomen aan productieregelingen.

Nu is bij de melk het gevaar van een uitzonderlijk grote productie niet zo groot als bij eieren en varkens. Maar dat wil niet zeggen, dat het gevaar er niet is. De moeilijkheden zitten ook niet alleen bij de exportproducten, ook de akkerbouwers, die zich veilig voelen achter het invoersaldo van hun producten, mogen er wel rekening mee houden, dat er met de voergranen ook moeilijkheden zijn. De veehouders zeggen, dat ze geen duur voer willen hebben, maar willen profiteren van de lage prijs op de wereldmarkt. Dat kan de binnenlandse consument in het algemeen ook zeggen, merkte de minister hierbij op. Men moet echter voorzichtig zijn met het prijspeil van de wereldmarkt, dat blijkt op het ogenblik wel met de suiker. Op jaarba-

sis gerekend moet de schatkist op de invoer van suiker op het ogenblik 24 miljoen gulden bijleggen. Een garantieniveau is dus in het algemeen wel verantwoord.

Dodelijk initiatief

Garanties kunnen echter ook dodelijk zijn voor het initiatief van producent, fabrikant en handelaar. „Ik zeg niet, dat dit al gebeurt”, zo ging de minister voort. Maar zoeken wij wel naar nieuwe mogelijkheden voor de melk? Wij blijven maar steeds ingesteld op de traditionele markten voor de afzet van onze zuivel. De nieuwe kansen, die elders in de wereld door de stijgende welvaart ontstaan, mogen wij niet voorbij laten gaan. Amerika is op dit punt wet zeer diligent. De minister wilde hier een ernstige waarschuwing aan de zuivelindustrie richten. Er is wel enige activiteit, doch die komt van outsiders. Het afzetvraagstuk vraagt extra aandacht bij hogere garanties, zo zei de minister nog eens.

Garanties kunnen ook de aanpassing van de structuur in de landbouw in de weg staan. Deze aanpassing zal hierin moeten bestaan, dat de landbouw kan leven in een wereld, waarin de vijf-dagen-werkweek ingevoerd zal worden. Binnen vijf jaar zal de landbouw reeds voor dit vraagstuk staan. Nu kan de gemeenschap de schok voor de landbouw opvangen, doch die kant moeten wij niet uit. Duurzaam kan de schok slechts worden opgevangen door verhoging van het arbeidseffect in de landbouw.

De boeren doen reeds veel, maar daar staat tegenover, dat nog niet de helft van de boeren regelmatig gebruik maakt van de voorlichtingsdienst. De boer is echter ook vrij snel aan de grens van zijn mogelijkheden. Wat helpt mechanisatie als de vrijkomende arbeid niet nuttig gebruikt kan worden? Investerings zijn dan economische verspilling.

Na de oorlog is reeds begonnen met de structuurverbetering in de landbouw door middel van ruilverkavelingen. Deze zijn nu even afgeremd, doch in 1959 hopen we er weer uitbreiding aan te geven. Daarnaast zal gestreefd moeten worden naar vergroting van de bedrijven, waarvan er meer dan zestig procent kleiner is dan tien hectare.

„Ik hoor steeds weer”, zo zei de minister, „dat ik de kleine bedrijven wil op-ruimen. Dat mag niet, die term mag ik niet gebruiken”. Wat de minister wel wil is een zorgvuldig en doelbewust beleid, dat de vorming van nieuwe kleine bedrijven tegengaat en dat op de verdwijning van te kleine bedrijven gericht is, als de boer op dit bedrijf ophoudt met de exploitatie. Er moeten dus geen nieuwe mensen komen op niet-levensvatbare, te kleine bedrijven. De minister wilde in dezen geen koude sanering toepassen door de prijzen laag te houden.

Friesche Mij eerste

Het verheugde de minister, dat de Friesche Mij als eerste landbouwmaatschappij in Nederland met een urgentieprogram is gekomen, waarmee hij zich in het algemeen kon verenigen en waarin deze kwestie ook aan de orde is gesteld. Men heeft beseft, dat men niet mag stil staan bij een garantieniveau, waar zestig procent van de bedrijven in ons land niet mee toe komt.

Het garantiebeleid is immers gericht op gezonde bedrijven. Hoe groot die bedrijven zijn, is niet precies te zeggen. Waarschijnlijk zal gewerkt moeten worden met arbeidsnormen voor het vaststellen van een bepaalde minimum bedrijfsgrootte, waarmee in het beleid rekening moet worden gehouden. Zoals reeds in het urgentieprogramma is opgemerkt, zullen er vestigingseisen moeten komen voor de persoon van de boer en voor het bedrijf. Slechts langs deze

weg van vergroting van de landbouwbedrijven zullen wij kunnen komen tot een zelfstandige landbouw, die ook sterk staat in de **Euromarkt**.

De minister was zeer verheugd, dat het verdrag voor deze markt was getekend. De totstandkoming van de Euromarkt is een onafwendbaar politiek gebeuren. Er moet echter nog veel gedaan worden om inhoud te geven aan het verdrag, zo zei hij.

Nieuwsblad van het Noorden, 1957-04-10

Productie en afzet van melk en zuivel

(Van onze landbouwkundige medewerker).

Nederland produceerde in 1956 ruim 5 miljard kg melk of 3 pct. meer dan in 1955, terwijl de melkveestapel iets werd ingekrompen en het weer in 1956 véél ongunstiger was dan in 1955. De afzet van melk en zuivel is grotendeels op export aangewezen met als resultaat, dat bij de marktregeling voor boter, kaas, condens en melkpoeder de garantieprijs van 23⁴ cent per kg van 3.7 pct. vet voor de melkveehouders niet geheel bereikt werd.

Voor de lichte gronden werd bovendien een toeslag van 1.7 cent of de helft bepaald, waarvan de uitvoering veel moeilijkheden oplevert. Voor het huidige melkjaar is het systeem vereenvoudigd door de garantieprijs meer uniform te stellen op 28.8 cent met een korting van 1.8 cent voor de goedkoper producerende kleiweidegebieden van Friesland en Noord-Holland.

Een overzicht van de afzet in het binnenland leert, dat het boterverbruik met 400 ton afnam, al zal dat inmiddels door de gespuide koekhuisboter van 1956 wel weer toegenomen zijn, terwijl het kaasverbruik met 2700 ton toenam. De boterproductie was trouwens in 1956 ruim 4 pct. uitgebreid en die van kaas ruim 2 pct. ingekrompen. Van gecondenseerde melk was de productie ruim 11 pct. groter en van melkpoeder ruim 16 pct. De gehele melk- en zuivelexport bedroeg 762 miljoen gulden, ruim 7 pct. van de totale Nederlandse export en ruim 18 pct. van de totale agrarische export.

Van de melkpoeder gaf de ondermelkpoeder reeds in vroegere jaren vaak een overschot, dat met verlies tot grondstof voor mengvoeders moest worden bestemd, maar inmiddels wordt magere melkpoeder als kunstmatige melk voor kalveren met succes geplaatst. Aangenomen dat dit produkt de verse volle melk voor het optrekken en het mesten van kalveren kan vervangen, is dit bij een belangrijk lagere prijs zeer aantrekkelijk en maakt het vooral op kleine bedrijven uitbreiding van het mesten van kalveren mogelijk, onafhankelijk van eigen melkvee!

Inmiddels bleef de melkproductie in de eerste twee maanden van 1957 wat achter bij verleden jaar, terwijl het nu een zachte winter was en toen een maand felle vorst. De voederpositie is kwalitatief door de natte zomer van 1956 allicht slechter, maar het voorjaar is zo vroeg, dat in de goed ontwaterde min of meer beschutte weiden reeds jongvee aan de kost komt.

4 Klopt dit wel ? (staat wel in de krant) 28 cent lijkt me beter! (ZHN.)

Produktschap zuivel

Toeslag melk bij betaling naar kwaliteit 2 cent

Regeling boter

Het bestuur van het *Produktschap Zuivel* heeft bij verordening een maximumtoeslag bij uitbetaling van melk naar kwaliteit door fabrieken en standaardisatiebedrijven aan boeren vastgesteld op 2 cent per kilogram.

Aan te registreren organisaties ter bevordering van de kwaliteit van door veehouders gewonnen melk zal de beoordeling dezer kwaliteit worden overgelaten, o.a. aan de *Stichting voor Melkhygiëne* in het westen des lands.

Wanneer deze kwaliteitsregeling doorwerkt, zo werd ter vergadering opgemerkt, dan komt deze tenslotte tot uitdrukking in de *zuivelwaarde* van de melk. De regeling wordt 28 april van kracht.

Ter bespreking van het prijsbeleid voor melk met de minister van economische zaken werd een bestuurscommissie ingesteld, waar in vertegenwoordigers van de ministers van landbouw en van economische zaken en van het bedrijfsschap detailhandel zijn uitgenodigd.

De inleveringsprijs voor eerste klas boter bij het IVZ werd bepaald op f 4,34 per kg in vaten en f 4,42 per kg in kisten. Voor 2e, 3e en 4e klasse boter wordt deze prijs resp. 5, 11 en 26 cent per kg lager.

Bovendien is de betaling naar houdbaarheid na vier maanden berekend. Is de boter dan nog geschikt voor uitvoer, dan ontvangt de fabrikant de volle prijs. Is boter nog slechts geschikt voor afzet in het binnenland, dan wordt 2 cent gekort en op boter, alleen geschikt voor industrie, wordt 7 ct per kg gekort.

In 1956 was 75 procent van de ingeleverde boter na 4 maanden nog van exportkwaliteit, 20 percent geschikt voor binnenlandse afzet en 5 percent geschikt voor industriële verwerking. De „omzet van het IVZ” bedroeg plm. 100 miljoen gulden.

Leeuwarder Courant 1957-05-17

Garanties voor landbouwprijzen hebben bezwaren

Marktverstoring het gevolg

(Van een landbouwmedewerker)

Hoe begrijpelijk het ook mag zijn, dat van de zijde van de Nederlandse boerenstand wordt aangedrongen op garantieprijsen voor de voornaamste landbouwproducten, enkele pijnlijke ervaringen van de laatste tijd zijn duidelijke tekenen aan de wand, dat er aan dit systeem ernstige bezwaren zijn verbonden. [...]

Overigens gaat Nederland op dit gebied ook niet vrij uit. De geforceerde opruiming van onze koelhuisboter tegen uitzonderlijk lage prijzen is in het buitenland nu ook niet bepaald met instemming begroet. Zo meldde Valentin Harsen, de Deense landbouwconsulent te Rome, dat

het Italiaanse ministerie van landbouw bij de Nederlandse autoriteiten tegen deze export heeft geprotesteerd. Aangevoerd werd, dat deze een schadelijke werking heeft gehad op de Italiaanse markt.

In januari werd er ongeveer 500 ton van deze boter in Italië ingevoerd tegen een gemiddelde prijs, die volgens Hansen overeen kwam met iets meer dan vier Deense kronen (f2.20) per kilogram, terwijl er ook in februari nog leveranties van betekenis plaats vonden. De Italianen vinden, dat dit geen normale handel is. De Italiaanse douane wil daarom de factuurprijs niet als grondslag aannemen voor de berekening van het invoerrecht, maar gaat uit van een hoger bedrag.

Dit laatste is een technische kwestie van ondergeschikt belang, behalve voor de betrokken importeurs, maar de hoofdzaak is heel wat ernstiger. Het spuien van overtollige voorraden, wat altijd gebeurt, beneden de gewone marktprijs, brengt heel wat schade aan de normale export en zal het prijsniveau daarvan nadelig beïnvloeden. Geen wonder dan ook, dat er in West-Europese zuivelkringen bezorgdheid heerste, toen de Ver Staten enige tijd geleden een paar duizend ton van hun overtollige boter in Duitsland probeerden te plaatsen. Voor deze zorg was wel wat reden, al is er nog meer reden voor erkentelijkheid, dat de Amerikaanse overheid het grootste deel van deze onverkoopbare boter voor liefdadige doeleinden weggeeft.

Neen, van onze zijde kan geen krachtig protest volgen tegen de dumping met Engelse eieren of Amerikaanse boter, want in wezen is ons systeem soortgelijk. Moet het volgende op buitenstaanders geen dwaze indruk maken? Aan de ene kant wordt de productie van boter opgevoerd door de consumptiemelk gedeeltelijk af te romen, terwijl wij daarentegen van tijd tot tijd met boteroverschotten zitten. Wordt het geen tijd hiermee eindelijk eens op te houden? Vooral nu de melk zoveel duurder gaat worden, mag de consument, twaalf jaar na de oorlog, eindelijk ook wel eens niet afgeroomde melk verlangen.

Laten we maar afstappen van deze kronkel in de Nederlandse zuivelpolitiek en proberen het geheel te overzien. Wanneer dan de vraag wordt gesteld, waartoe heeft het garanderen van de prijzen voor landbouwproducten geleid, dan blijkt dat in diverse landen daardoor onverkoopbare overschotten zijn ontstaan. In de Ver. Staten bijv. heeft de C.C.C. enorme voorraden granen, zuivelproducten, katoen enz.

In Engeland is de belangrijke invoer van eieren veranderd in een export van overschotten en stijgt de melkproductie meer dan het de regering en de landbouw lief is. Frankrijk, dat de eigen landbouw krachtig beschermt, heeft mede daardoor van tijd tot tijd overschotten, die kunstmatig worden geloosd. Daarentegen weten onze autoriteiten het met de afzet van landbouwproducten over het algemeen nog aardig te klaren, hoewel in het laatste seizoen met de boter een lelijke misrekening werd gemaakt.

Geen succes

Een volledig succes kan men de geleide economie op landbouwgebied dan ook allerm minst noemen.

O zeker, het berekenen en vaststellen van garantieprijzen, dat gaat nog wel, al gaat er dan ook heel wat loven en bieden aan vooraf. Maar hoe staat het nu met de afzet van de productie, die bij een bepaalde prijs te verwachten is? Welverstaan met behoorlijke afzet, want het met groot verlies verkopen of zelfs vernietigen van een deel der productie kan nimmer als een bevredigende oplossing worden aanvaard.

Helaas hapert aan de afzet nog wel iets en daarom dienen zowel de georganiseerde landbouw als de overheid zich bewust te zijn, dat men met het garanderen van bepaalde prijzen niet klaar is. Ook over het op zijn bestemming brengen van de productie, die daarbij hoort, behoort men zich een helder beeld te vormen. Wij hebben zo het idee, dat daaraan tot nu toe onvoldoende aandacht is besteed. Nu zou men kunnen zeggen, dat is voor een klein land als het onze niet zo nodig, wij vinden nog wel een gaatje. In de loop der jaren is evenwel meermalen gebleken, dat dit niet altijd op gaat. Daarbij komt nog, dat naarmate meer landen de prijzen voor landbouwproducten gaan garanderen, de kans op overvoerde markten en op onverkoopbare overschotten groter wordt.

Hieruit volgt, dat het plaatsen der producten even belangrijk is als het produceren. Naar onze mening wordt daaraan door de landbouwproducenten onvoldoende aandacht besteed en toch is het heel belangrijk, dat er een korte en goede weg is van producent naar consument. Alleen, wanneer deze in orde is, kan men voor de productie een behoorlijke beloning verwachten. Tot nu toe echter krijgt de boer te weinig van elke gulden, die de consument voor aardappelen, melk enz. betaalt. Daarom zal de boer er voor moeten vechten om meer van die gulden te krijgen en goed doen niet te veel op garantieprijzen te vertrouwen. Want dat hele garantiesysteem staat niet op al te vaste bodem en is niet te best gefundeerd. Het is als een gebouw, dat wel veel kost, maar waarvan men tijdens de bouw nog niet precies weet, waarvoor het later gebruikt moet worden.

Leeuwarder Courant 1957-05-23

Zuivelschap doet proef; dubbelgekarnde boter

Het *Productschap voor Zuivel* heeft gister in Den Haag besloten deze zomer „zoete” boter en bevroren room op te staan, welke in de loop van de winter tot consumptieboter kan worden verwerkt. Naast boter, die uit verse melk wordt bereid, en eventueel naast koelhuisboter, kan men dan in de loop van de winter ook nog zogenaamde „dubbelgekarnde” boter uit zoete boter aan de markt verwachten en bovendien nog vers gekarnde boter uit bevroren zomerroom.

Van de zoete boter, welke bereid is uit ongezuurde room, zal maximaal een voorraad van 1000 ton worden opgeslagen en van de bevroren room een hoeveelheid, die overeen komt met 150 ton boter. Het bestuursbesluit van het productschap werd genomen met voorbijgaan van het advies van de botercommissie, die een maximum van 500 ton gesteld wilde zien en die de proef met bevroren room ontried.

In Den Haag, Rotterdam en Winterswijk zijn met dubbelgekarnde boter reeds proeven genomen bij het publiek en daarbij bleek, dat het publiek de dubbelgekarnde boter in het algemeen prefereerde boven verse winterboter. Deze voorkeur ontstond in de eerste plaats door de grotere smeerbaarheid, maar ook de smaak werd gesteld boven die van winterboter. In het rapport over dit onderzoek wordt gezegd, dat het mogelijk is, dat ook de gele kleur van de dubbelgekarnde boter or bewust een rol heeft gespeeld bij deze voorkeur. Het is echter niet uitgesloten, dat het zomervet smaakstoffen bevat, die het wintervet mist. De dubbelgekarnde boter is een menging van zomervet en wintervet.

Met het besluit om ook een proef te nemen met bevroren room is een oude strijdvraag in de zuivel beslist. Er was een fabriek, die deze methode reeds jarenlang toepaste, doch in het alge-

meen werd ze afgewezen, zoals ook de botercommissie in haar advies aan het bestuur van het productschap nog eens deed.

Leeuwarder Courant 1957-06-08

Landbouw en Veeteelt

Geen onverdeelde vreugde over grotere zuivelproductie

Oorzaken en gevolgen van toenemende melkopbrengst

(Van een landbouw-medewerker)

Hoewel de overstromingsramp aan ongeveer 10.000 melk- en kalfkoeien ongeveer 0,7 pct. van de totale Nederlandse melkveestapel, het leven heeft gekost, blijkt dit van weinig invloed te zijn op de melkproductie in ons land. Deze was in de eerste drie maanden van dit jaar juist opmerkelijk groot. Vergeleken met het eerste kwartaal van 1952 nam de melkaanvoer aan de zuivelfabrieken in dezelfde periode van dit jaar toe met niet minder dan 7,3 pct. De cijfers zijn: 1952: 824.000 ton, 1953 884.000 ton of 60.000 ton, dus 60 miljoen kg melk meer.

Hoe is deze grote stijging te verklaren? Zonder twijfel zullen velen in zuivelkringen zich deze vraag hebben gesteld. Het is niet gemakkelijk daarop een antwoord te geven. Beschouwt men de veestapel, dan blijkt uit de tellingen, dat deze beide jaren wel ongeveer even groot zal zijn geweest. In December 1951 waren er 1.486.000 melk- en kalfkoeien en in December 1952 1.481.000, dus nagenoeg evenveel, maar in ieder geval dit jaar niet meer.

Bij de overstromingen zijn heel wat dieren verdronken (hoewel dit percentsgewijze niet van zulk een grote invloed op het totaal is), maar bovendien was er enige achteruitgang in melk-opbrengst bij het geëvacueerde vee. De invloed van een ramp op de totale melkproductie kan zodoende in de eerste maanden daarna volgens het B.Z., op circa één procent worden begroot. De prestatie van het overige vee moet dus des te hoger worden aangeslagen.

Verklaring

Het *Bedrijfschap voor Zuivel* geeft in zijn overzicht van de melk- en zuivelpositie in Nederland in het eerste kwartaal van 1953 de volgende beschouwing: „Het weer wat in het eerste kwartaal, wat de temperatuur betreft, zodanig, dat hiervan geen directe ongunstige invloed op de melkproductie van de op stal staande koeien uitging.

Voorals gevolg van het hogere krachtvoerdersverbruik bleef de melkaflevering in het huidige kwartaal vrij aanzienlijk boven die van het vorige jaar. Ook het uitblijven van een mond- en klauwzeerepidemie heeft een gunstige invloed gehad op de melkaflevering in deze staltijd in vergelijking met de stalperiode van 1951/52’.

Voor de verklaring van de grotere aanvoer van melk worden dus de twee laatstgenoemde factoren van het grootste belang geacht. Vorig jaar leden er veel koeien aan het mond- en klauwzeer of hadden er van te lijden gehad. Dat zet de melkgift altijd een heel stuk terug. Dit Jaar was deze ziekte gelukkig bedwongen, kwam althans maar sporadisch meer voor. Dat het er daardoor dit jaar met de melkproductie beter voorstaat, ligt voor de hand.

Ook in Denemarken schrijft men het voor een belangrijk deel hieraan toe, dat thans de melk-aanvoer daar zoveel hoger ligt dan vorig jaar. Want ook daar heeft het vee vorig jaar zwaar van het mond- en klauwzeer te lijden gehad.

Ook de andere factor, een ruimere voorziening met krachtvoer, verdient alle aandacht. Als het waar is, dat daardoor de melkgift omhoog gaat - en geen practicus twijfelt daaraan - dan komt het streven van de regering om de import van krachtvoer zoveel mogelijk te beperken, toch wel in een bedenkelijk licht te staan. Jarenlang heeft minister Mansholt en met hem de landbouwvoorlichtingsdienst er op aangedrongen om het voer voor het vee zoveel mogelijk op eigen bodem te winnen. Een streven, waarvoor veel te zeggen valt, omdat daardoor de Nederlandse melkveehouderij, wat de voederbasis betreft, minder afhankelijk wordt van de toch altijd onzekere aanvoer van overzee.

Maar het is iets anders om te trachten de boeren te dwingen zich meer op de voederwinning toe te leggen door de aanvoer uit het buitenland kunstmatig te beperken. En dat is de laatste jaren gebeurd. De Overheid trad immers als alleen-importeur van veevoeder op en bepaalde, hoeveel er gedistribueerd zou worden.

Zelf beoordelen

Zou het niet beter zijn geweest om de invoer vrij te laten, zodat de boeren zelf hadden kunnen bepalen, hoeveel krachtvoer zij zouden willen kopen? Het komt ons voor, dat onze boeren best in staat zijn om zelf uit te maken, wat voor hen voordeliger is, meer voer zelf verbouwen, wat overigens ook kosten meebrengt, of meer krachtvoer kopen.

Daar de producten van eigen bodem over het algemeen te arm aan eiwit zijn, kan een krachtvoedergift zeer gunstige invloed hebben op de melkopbrengst en op de conditie van het vee. Aan de laatste factor wordt het ook toegeschreven, dat de toename van de melkstroom t.o.v. 1952 zich ook nog in het weideseizoen heeft voortgezet. Dit blijkt uit de volgende cijfers van het B.Z. omtrent de melkaanvoer in de eerste twee weken van Mei:

	1953	1952
3- 9 Mei	126.812 ton	123.227 ton
10-16 Mei	131.983 ton	126.091 ton

Merkwaardig is ook de vrij sterke stijging van het vetgehalte. Dit werd reeds in het eerste kwartaal geconstateerd, terwijl voor de week van 10-16 Mei het gemiddelde vetpercentage 3,56 was tegen 3,51 in deze week van 1952. In hoeverre dit een gevolg is van het systematische fokken op hoog vet of misschien van de betere voeding, is moeilijk uit te maken.

Meer producten

Het gevolg van de ruimere melkaanvoer met daarbij bovendien wat hoger vet is natuurlijk geweest, dat er meer zuivelproducten zijn gemaakt. Vooral meer boter en kaas.

De productie van boter nam in het eerste kwartaal van 1953, vergeleken met 1952, toe met 19,5 % en die van fabriekskaas met 24,4 %.

Vreemd genoeg is men daarover in de zuivelwereld niet zo bar verheugd. Het gaat namelijk met de export en daardoor met de handel dit jaar niet zo best. Voor alle boter is op het moment lang geen plaats, zodat de laatste weken een groot deel van de productie aan het I.V.Z. (het inkoopbureau voor zuivelproducten) wordt aangeboden en 4w voorlopig het koelhuis in gaat. Voor melkpoeder zijn de prijzen momenteel slecht en ook hiervan wordt een groot deel ingeleverd in afwachting van betere tijden. Gelukkig gaat de kaas nog goed weg, maar de prijzen zijn aanmerkelijk lager dan in 1952.

Omdat het met de afzet niet zo best gaat, is er dus geen onverdeelde vreugde over de stijging van de melk- en zuivelproductie. Europa is voor het ogenblik, aldus de hoofdredacteur van het Officieel Orgaan van de Kon. Ned. Zuivelbond F.N.Z., rijkelijk voorzien van melk- en zuivelproducten, waardoor de uitvoer stroef loopt en overal de prijzen afbrokkelen.

Toch moeten wij wel in het oog houden, aldus het *Off. Orgaan*, dat de maand Mei altijd een verzadiging van de zuivelmarkt met zich meebrengt. Telken jare komen in de eerste weidemaand alarmerende berichten over afzetmoeilijkheden met de producten. Dikwijls zijn ze echter slechts van zeer voorbijgaande aard en in elk geval brengt het restant van het jaar een minder overvloedige melkproductie.

In dit verband wordt er aan herinnerd, dat vorig jaar de vrees bestond, dat de boter niet geplaatst zou kunnen worden. Daarom werd toen begonnen met de levering van 5000 ton aan Engeland. Dit bleek achteraf niet nodig te zijn geweest, doch de plotselinge omslag van de markt, die na de Meimaand volgde, had men moeilijk kunnen voorzien.

Hoe het nu dit jaar zal gaan, is natuurlijk nog niet te voorspellen. Maar waar ook in Duitsland en Frankrijk het voorjaar droog is geweest, is de kans op een spoedige betere markt voor zuivelproducten zeer wel mogelijk.

Amerika

Wat de internationale zuivelwereld ook veel zorgen baart, zijn de grote partijen onverkoopbare zuivelproducten in de Ver. Staten. Zou de Amerikaanse regering willen proberen deze in het buitenland op de markt te brengen, dan zou dit een ramp zijn. Dit heeft minister Mansholt in Washington gezegd en er is alle kans, dat men naar hem heeft geluisterd.

[.....]

Nieuwsblad van het Noorden, 1957-08-24

Waarschijnlijk opheffing mengverbod voor boter en margarine

Dan geen boter-overschot en Rijk houdt geld in schatkist

(Van onze Haagse correspondent)

Naar wij vernemen bestaat er goede kans dat de minister van Landbouw en Voedselvoorziening het mengverbod voor boter en margarine binnenkort zal opheffen. Dit om te voorkomen, dat zich deze herfst weer een koelhuisboter-overschot zal gaan vormen en om te voorkomen, dat de regering volgend voorjaar weer ettelijke miljoenen moet bijleggen om de surplus-voorraden koelhuisboter ver beneden inkoopsprijs op de binnenlandse markt te slijten.

Naar verwacht wordt zal de minister het uit 1940 daterende mengverbod vervangen door een „menggebod”, in die zin, dat de zogenaamde melange (een mengsel van margarine met roomboter) vijftien procent roomboter zal moeten bevatten. Volgens de berekeningen zal dan namelijk de overvloedige koelhuisboter door de mengbedrijven verwerkt worden zonder dat de boter-export in het gedrang kan komen.

Vele Kamerleden akkoord met de Euroverdragen

Wel tal van bezwaren tegen het geringe aantal garanties

De Tweede Kamer heeft in de voorlopige verslagen over de Euroverdragen vrij algemeen met het Euratomverdrag voldoening en instemming betuigd. Alen onderschreef de opvatting van de regering dat „op praktisch geen ander gebied de dringende noodzaak tot internationale samenwerking zo duidelijk naar voren treedt, als op dat van de kernenergie”. Ook ten aanzien van de Euromarkt (EEG) wordt door vele leden de mening uitgesproken dat dit verdrag goedgekeurd behoort te worden. Dit neemt niet weg, dat van verschillende zijden vrij felle kritiek is geleverd, speciaal op het verdrag inzake een Europese economische gemeenschap.

Vele Kamerleden vinden, dat de Nederlandse belangen in de E.E.G. niet voldoende veilig zijn gesteld. Zij vragen zich af waarom Nederland ten opzichte van de andere landen van de gemeenschap zo misdeeld wordt door het ontbreken van garanties. Zij achten het noodzakelijk, dat vooral rekening gehouden zal worden met de geografische ligging van ons land, de bevolkingsgroei en met het gebrek aan grondstoffen.

Het protocol waarbij aan Frankrijk wordt toegestaan speciale heffingen bij de invoer en hulp aan de uitvoer te handhaven, gaf aan tal van leden aanleiding tot het maken van opmerkingen. Frankrijk, zo betoogden vele leden, plaatst zich hiermee als het ware buiten de verdragsverplichtingen welke voor de andere staten gelden. Gaarne zouden zij op de feitelijke toepassing van dit speciale regime een toelichting van de regering ontvangen. Hoewel slechts zeer weinig leden zich vierkant tegen de verdragen verklaren, mag wel aangenomen worden, dat de regering op heel wat punten een nadere toelichting zal moeten geven. Met het Euratom-verdrag wordt over het algemeen vrij grote instemming geuit. Wel klinkt in die instemming bezorgdheid door over het gebrek aan specialisten op het gebied der kernenergie. Men geeft de regering in overweging begaafde jongeren bij hun studie financieel te steunen.

Leeuwarder Courant, 1957-09-26

Achttien miljoen kg koelhuisboter moet opgeruimd

In de gister gehouden bestuursvergadering van het produkschap zuivel heeft de voorzitter medegedeeld, dat op het ogenblik ongeveer 18.000 ton koelhuisboter voor rekening van het in- en verkoopbureau voor zuivel, (IVZ) ligt opgeslagen. Deze voorraad is groter dan in het voorjaar werd verwacht. Door gunstig weer is meer melk geproduceerd dan men kon voorzien, en er is ook meer boter uit deze melk vervaardigd, evenals in het buitenland, waardoor de uitvoer beneden de verwachting is gebleven.

Deze voorraad van 18.000 ton is aanleiding geworden om de afzet tegen gereduceerde prijzen in het binnenland mogelijk te maken. Per 1 oktober zal de Nederlandse boterhandel bij het IVZ boter kunnen kopen voor f 3,03 per kg. De winkelprijs wordt dan geschat tussen de 87 en 90 cent per pakje, dus gemiddeld f 0,88 per pakje. Teneinde de uitvoer te stimuleren is aan de

exporteurs van boter de mogelijkheid opengesteld biedingen te doen bij een minimum van f 3,25 per kilogram. Reeds is op deze manier 600 ton boter afgezet.

Leeuwarder Courant 1957-10-19

Drukke smokkelhandel in koelhuisboter

Het op de markt brengen van koelhuisboter heeft weer grote bedrijvigheid teweeg gebracht aan het smokkelfront. Reeds enige dagen werden flinke botertransporten gesignaleerd aan de Nederlands-Belgische grens in West Zeeuwsch Vlaanderen. Gistermiddag heeft de vliegende brigade een goede slag geslagen. De oud-wielrenner S. uit Eede/Aardenburg werd betrapt bij het inladen van een grote partij boter in een Chrysler. Wagen en boter werden in beslag genomen, S. is gearresteerd.

De Nieuwe Holveet, 21/11/1957; p. 1

Koelhuisboter naar Duitsland Inkoop f2.53 per kg

Vóór 20 januari kan Nederland ca 900 ton verse boter naar Duitsland uitvoeren. Dit is het resultaat van een in Duitsland gehouden inschrijving ten behoeve van de import van een niet nader aangeduide hoeveelheid verse boter. In totaal werden toewijzingen verstrekt tot 4000 ton. Hiervan zal Denemarken 1200 ton, Zweden 900 ton leveren, terwijl de rest van ca 1000 ton verdeeld is over een 8-tal andere landen.

Het In- & Verkoopbureau voor Zuivel in Nederland dat onlangs een partij van 2000 ton koelhuisboter, uitsluitend bestemd voor export, bij inschrijving aanbood, heeft deze partij thans geheel toegewezen. Er was een minimumprijs van f250 per 100 kg vastgesteld. De gemiddelde prijs waartegen werd toegewezen bedroeg f253.40 p. 100 kg.

Nieuwsblad van het Noorden, 1957-11-08

Voorraad koelhuisboter vermindert niet snel

Van de 20.000 ton tot nu toe 5000 ton afgezet

(Van onze Haagse correspondent),

Naar wij van het *Produktschap Zuivel* vernemen, vermindert de voorraad koelhuisboter welke voor verminderde prijs in de winkelbedrijven ten verkoop wordt aangeboden, niet snel, omdat de afzet van verse roomboter door het op de markt brengen van de verse roomboter door het op de markt brengen van de koelhuisboter is teruggelopen en men dientengevolge verplicht is een gedeelte van de produktie aan verse boter weer in de koelhuizen op te slaan. Wat er dus aan de ene kant afgaat, komt er aan de andere kant weer bij. Op het ogenblik is er weer export van verse boter naar Duitsland, maar ook koelhuisboter wordt geëxporteerd. Momenteel is een inschrijving op 2000 ton van deze boter geopend, welke geëxporteerd kan worden naar alle landen, behalve België. Van de 20.000 ton koelhuisboter welke beschikbaar is gesteld voor de verkoop, is tot nu toe 5000 ton afgezet, voor het grootste gedeelte in het binnenland, maar ook voor een gedeelte in het buitenland.

Per 10 november a.s.

Voorschotten uit zuivelfonds-IX voor melkveehouders

Veertig cent per procent vet per 100 kg melk

's-**GRAVENHAGE**, 8-11. Het bestuur van het *Produktschap voor Zuivel*, heeft, naar het mededeelt, besloten - behoudens goedkeuring van de minister van *Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening* met ingang van 10 november 1957 aan de melkveehouders een voorschotuitkering ten laste van het *Zuivelfonds* te doen ten bedrage van f 0,40 per procent vet per 100 kg. melk. Hieromtrent is bereids overeenstemming bereikt met het *Landbouwschap*.

Ten laste van *Zuivelfonds VIII* ontvingen de melkveehouders een voorschotuitkering van f 0,55 per procent vet per 100 kg. melk. *Zuivelfonds VIII* wordt 9 november a.s. afgesloten, waardoor aan de voorschotuitkeringen ten laste van dit fonds een einde zal komen. Hierdoor zou het inkomen van de melkveehouders sterk ongunstig worden beïnvloed. Teneinde dit laatste te voorkomen, heeft het bestuur van het Produktschap voor Zuivel besloten ten laste van het nieuwe zuivelfonds-(IX) genoemde voorschot uitkeringen te doen. Bij het bepalen van de grootte van deze uitkering moest uiteraard rekening gehouden worden met eventuele onvoorziene ontwikkelingen welke zich in het voor ons liggen melkprijsjaar zouden kunnen voordoen.

Het telkenjare in te stellen zuivelfonds wordt o.m. gefinancierd, door heffingen welke worden gelegd op aan verwerkende bedrijven geleverde melk en op tot boerenkaas verwerkte melk. Uit dit fonds worden de marktordenende maatregelen op het gebied van de zuivel gefinancierd. Het voordelig saldo van een afgesloten fonds wordt naar rato van afgeleverde melk verdeeld onder de melkveehouders. De voorschotuitkeringen lopen op deze saldo-verdelingen vooruit.

Leeuwarder Courant, 1957-11-18

Veehouderij in zorgen over eind-afrekening melkprijsgarantie

Vele veehouders verkeren in financiële moeilijkheden, aldus een nota van de hoofdafdeling veehouderij getiteld „Afleveren en geld ontvangen?” aan het bestuur van het *Landbouwschap*. In deze nota zei de hoofdafdeling, dat de weigering van minister Mansholt om een voorschot op de melkprijsgarantie 1956-1957 te geven, met grote teleurstelling is ontvangen. Het heeft haar met diepe bezorgdheid vervuld ten aanzien van de vraag: wanneer de overheid dan wèl de eind-afrekening zal kunnen geven.

Het melkprijsjaar is reeds voorbij en de zuivelfabrieken hebben de boeren 22 tot 23 cent per kg gegeven, terwijl de gemiddelde garantieprijs 28,4 ct bedraagt. Uit het *zuivelfonds* is een voorschot van twee cent per kg uitgekeerd zodat de overheid nog ongeveer vier cent moet bijpassen. Een voorschot van 1,5 ct heeft de minister afgewezen.

Het betekent, dat een boer met twintig melkkoeien op het ogenblik met een tekort van 3000 gulden zit, hetgeen ruim veertig procent van het bedrag is, dat hem vergoed wordt voor handarbeid en bedrijfsleiding. De minister erkent, dat er vele boeren met liquiditeitsmoeilijkheden zitten. Deze ongewenste situatie is ongetwijfeld verergerd door de uitzonderlijk slechte weersomstandigheden, die zich in de laatste jaren hebben voorgedaan.

Leeuwarder Courant 1957-11-29

Botermarkt versleten ?

West-Europa, maar ook ons land, bulkt van boter

(Van een landbouwmedewerker)

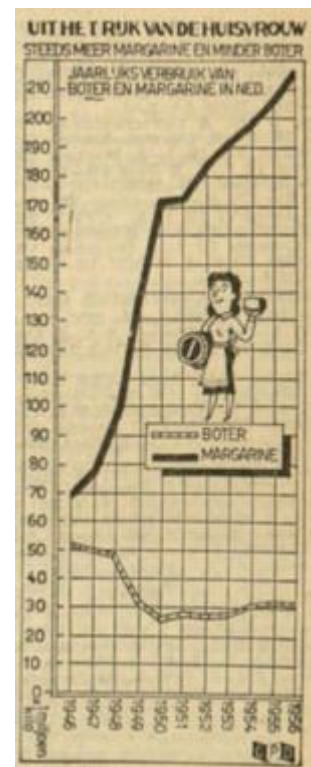
Voor het eerst sinds de oorlogsjaren wordt er thans in Engeland meer boter gebruikt dan margarine. Gedurende de eerste zes maanden van dit jaar werd er namelijk 15.000 ton boter meer dan margarine verkocht.

Weliswaar is daarmee de vooroorlogse verhouding nog lang niet hersteld, toen de Engelsen veel meer boter dan margarine consumeerden, maar het feit, dat de boter in Engeland weer een deel van zijn oude positie heeft heroverd, is op zichzelf verheugend. Daarmee houdt echter de verheugenis op, want deze overwinning is duur gekocht. De grotere afzet is namelijk ten koste van de prijs gegaan. En aangezien het grootste deel van de in Engeland geconsumeerde boter uit het buitenland wordt aangevoerd, betekent dit dus, dat de exportlanden met een heel wat lagere boterprijs tevreden moeten zijn dan een paar jaar geleden.

Hoe zwak de boterpositie wel is, blijkt bijvoorbeeld hieruit, dat Denemarken in de tweede week van november zijn exportprijs met 10 shillings per eenter-weight moest verlagen. Daardoor kwam de prijs van de Deense boter overeen met 5,48 kroon (f 3.01) per kg, wat 1,93 kr. of rond f 1.06 per kilo minder is dan in dezelfde week van 1956.

Dat in deze tijd van het jaar, nu de productie in West-Europa iedere week kleiner wordt, niettemin tot prijsverlaging op de Engelse markt moest worden overgegaan, wordt van Deense zijde o. m. hieraan toegeschreven, dat de Nederlandse koelhuisboter nu ook in Engeland zal worden aangeboden. Volgens het Deense blad *Landbrugsraadets Meddelelser* zou de verkoop plaats vinden tegen 4,60 kr. of circa f 2.53 per kilo.

Nu zou het natuurlijk helemaal onjuist zijn het onbevredigende prijsverloop speciaal aan dit Nederlandse aanbod toe te schrijven, maar een zwakke markt wordt er natuurlijk altijd ongunstig door beïnvloed. Waarmee niet gezegd wil zijn, dat van Nederlandse zijde anders had dienen te worden gehandeld. Want we zitten met een botervoorraad, die dicht bij de 20.000 ton ligt en eerder toe- dan afneemt. Die moeten we een keer kwijt en langer wachten heeft weinig

zin. De ervaring, opgedaan met het overschot van de productie van 1956, dat pas in de eerste maanden van dit jaar door het *Produktschap voor Zuivel* werd gespuid, heeft dat wel duidelijk aangetoond.

Waarom moeilijkheden

Al deze moeilijkheden met de boter, ook voor 1940 al een zorgenkind, doen vanzelf de vraag naar de oorzaken van dit zuivelprobleem opkomen. Wij kunnen daarover kort zijn. Er is namelijk eigenlijk maar één land, dat boter invoert en dat is Engeland. Nagenoeg alle andere grote consumptielanden, zoals o.a. Duitsland en Frankrijk, dekken hun behoefte in hoofdzaak uit de productie van eigen land en geven alleen toestemming voor invoer, wanneer ze wat tekort komen. De laatste tijd importeert Duitsland nogal wat, maar niet in die mate, dat de markt daardoor een vaster aanzien krijgt.

Niet alleen het grootste deel van de Deense, Nieuw-Zeelandse en Australische boter, maar ook de overschotten van andere landen gaan naar Engeland. Gelukkig wordt deze daar opgenomen, maar dit gaat ten koste van de prijs.

En wat de Nederlandse boter betreft, moet helaas geconstateerd worden dat deze in het eigen land onvoldoende wordt gewaardeerd. Ondanks voortdurende reclame, blijft het verbruik hier te lande - ongeveer 3 - 3½ kg per hoofd per jaar - buitengewoon laag. Het is het laagste van West-Europa! In Duitsland wordt ongeveer tweemaal zoveel per hoofd verbruikt en in België zelfs drie keer zoveel.

Zeg nu niet, de boter is veel te duur! Want in landen als Duitsland, België en Frankrijk kost ze veel meer en toch eet men daar veel meer boter dan in Nederland. Het is niet zo gemakkelijk voor dit verschijnsel een juiste verklaring te vinden, maar wij hebben zo de indruk, dat men in die landen meer voor lekker eten over heeft dan wij. Maar hoe het ook zij, het gevolg is, dat meer dan de helft van de Nederlandse boter uitgevoerd moet worden. Nu hebben wij, dank zij de Benelux, een voorkeurspositie op de Belgische markt. Dat wil zeggen, dat als België boter nodig heeft, Nederland in de eerste plaats deze mag leveren. Maar onze zuiderburen breiden hun productie steeds meer uit en zo wordt de waarde van onze voorkeurspositie steeds minder.

Op Duitsland als afzetgebied valt ook weinig staat te maken. Dit land wil immers de markt voor de eigen boter niet bederven en voert daarom alleen in, wanneer het wat te kort komt. Weliswaar de laatste maanden aanmerkelijk meer dan vorig jaar, maar op ons totale overschot heeft dat weinig invloed gehad.

Zo doet zich het onaangename feit voor, dat er in de zomermaanden in ons land een teveel aan boter is, die, als ze de minimumprijs niet kan halen, wordt opgeslagen en ten slotte als **koelhuishoter**, die doorgaans prima is, tegen lage prijs geplaatst moet worden.

Boter goedkoper

Gezien de ervaringen van het vorige en die van dit jaar vragen wij ons overigens af, of het *produktschap voor zuivel* niet beter zou doen de inleveringsprijs belangrijk te verlagen. Wanneer deze lager gesteld zou worden, zou ook het binnenland de boter goedkoper kunnen krijgen en zou er allicht ook door het eigen land meer gegeten worden.

Natuurlijk zou dit het produktschap en ten slotte de overheid geld kosten, maar misschien niet meer dan bij het huidige systeem. Het is in ieder geval

de moeite waard daarover eens te gaan denken en rekenen, want wat nu gebeurt, voor de kostelijke zomerboter in de winter uitverkoop te gaan houden, en daarop dik verlies te lijden, zal ook niemand kunnen bevredigen.

Zeeuwsch Dagblad, 1957-12-21

Algemene garantieprijs voor nieuw melkjaar

Werkclassificatie doet lonen stijgen

(Van één onzer verslaggevers)

Het *Landbouwschap* heeft enkele belangrijke beslissingen genomen.

In de eerste plaats aanvaardde het het voorstel van de hoofdafdeling veehouderij, voor het volgende melkprijsjaar een algemene garantieprijs vast te stellen van f 29.80 per 100 kg melk met een vetgehalte van 3,7 pct. en een verrekenprijs van f 32,45.

In de tweede plaats werd een reeds zeven jaren door de hoofdafdeling sociale zaken voorbereid systeem van werkclassificatie voor de landarbeid met algemene stemmen goedgekeurd. Wat betreft de melkprijs kwam in de bestuursvergadering van deze week een gewijzigd voorstel van de hoofdafdeling veehouderij aan de orde, wat werd aanvaard met de stemmen van de heren J. Haverkamp (C.B.T.B.) en G. J. ter Heege (K.N.L.C.), tegen.

De thans vastgestelde garantie- en verrekenprijs houdt de mogelijkheid in van een stijging van de consumptiemelkprijs met enkele centen per liter, tenzij de overheid de subsidie zo verhoogt, dat de consumentenprijs dezelfde kan blijven. Het *produktschap zuivel* had een protest tegen verhoging laten horen, omdat het hierdoor een omzetvermindering vreest.

Het voorgestelde werkclassificatiesysteem zal een stijging van de loonkosten voor de landarbeid meebrengen van tenminste f 20 miljoen. Het is zeer de vraag of de regering dit thans in haar prijs- en loonbeleid kan inpassen. Erkend moet echter worden, dat de regering indertijd bij de beroemde „ruk aan de bel” van de landbouw, de deur voor de werkclassificatie van de landarbeid heeft opengezet.

Het landbouwschap sprak ook nog zijn grote teleurstelling uit over de beslissing van de regering inzake het varkensbeleid. Verwacht wordt een aanzienlijke daling van het prijsniveau. In een volgende vergadering zal hieraan ruimere aandacht worden besteed.

Zeeuwsch Dagblad, 1957-12-27

Toeslag melkprijsgarantie 1956-'57 uitbetaald in mrt. 1958

Het ministerie van landbouw, visserij en voedselvoorziening deelt mede, dat de op de garantieprijs 1956-1957 uit te betalen toeslag aan melkveehouders in maart 1958 zal worden uitgekeerd. De betaling van een gedeelte daarvan wordt - zoals bekend is - ingevolge een regeringsbeslissing tot begin 1959 uitgesteld.

De uitkering in maart 1958 kan slechts geschieden indien de gegevens voor het berekenen van de toeslag - te verzamelen door het *Landbouwschap* en het *Produktschap voor Zuivel* - tijdig bekend zijn. Rekening houdend met de vertraagde uitbetaling van een gedeelte van de toeslag, zal de uitkering in maart 1958 tenminste *f*35, per 100 kg zijn. Aan zuivelfabrieken en standaardisatiebedrijven geleverd melkvet bedragen, hetgeen overeenkomt met ongeveer *f*1,30 per 100 kg melk met 3.7 pCt vet.

Provinciale Zeeuwse Courant
05/12/1957; p. 1/8

Mansholt lid van Europese Commissie

De minister van landbouw, visserij en voedselvoorziening, dr. S. L. Mansholt, zal op voorstel van de ministerraad worden voorgedragen als lid van de Europese Commissie, het toporgaan van de Europese Economische Gemeenschap. Elk der zes landen (Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Italië) krijgt een zetel in deze commissie.

* De heer Mansholt is thans 49 jaar. Sinds 1945 is hij minister van landbouw. Steeds heeft hij grote belangstelling getoond voor de mogelijkheden tot internationale samenwerking.

Leeuwarder Courant 1957-12-30

MINISTER MANSHOLT VRAAGT ONTSLAG

Dr. S. L. **Mansholt** heeft de koningin verzocht hem per 1 januari 1958 ontslag te willen verlenen als minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening. Zoals bekend zal de Nederlandse regering dr. **Mansholt** voordragen als lid der Europese Commissie, het gezagsorgaan der Europese Economische Gemeenschap.